



**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»**

18-19 ЛЮТОГО 2021 РОКУ



М. ЗАПОРІЖЖЯ

Редколегія:

Боярська Л. М. – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМУ, кандидат медичних наук, професор;

Утюж І. Г. – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ, доктор філософських наук, професор;

Котлова Ю. В. – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМУ;

Сенетий Д. П. – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Мегрелішвілі М. О. – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Касаткіна К. А. – викладач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ.

Збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині)» (18-19 лютого 2021 року). – Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. – 180 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

1. ФІЛОСОФІЯ МЕДИЦИНИ – ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПРОЕКТ XXI СТ.: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ

СУСПІЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я ЯК ЗАПОРУКА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

*Утюж І. Г., д. філос. н., професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін,
Запорізький державний медичний університет*

*Спиця Н. В., к. філос. н., доцент кафедри суспільних дисциплін,
Запорізький державний медичний університет*

Виклики з якими зіштовхнулась Україна найближчими роками потребують мобілізації ресурсів, головним з яких є людина. Практика цивілізованого світу показує, що саме здоров'я людей є основою соціально-економічної успішності та конкурентоспроможності держави. Проблема суспільного здоров'я в Україні обумовлена не продуманими реформами в системі охорони здоров'я, кризовим станом самого українського суспільства та також рядом соціальних факторів – економічних, політичних, духовних. Усвідомлення цих проблем, пов'язаних із специфікою виробництва суспільного здоров'я, забезпечує збереження національної безпеки країни, саме тому використання соціально-філософського інструментарію для вирішення цих питань є актуальним як ніколи.

Коли ми починаємо говорити про здоров'я, то в результаті маємо розглядати не тільки фізичне здоров'я та тривалість життя. Ми б хотіли не просто жити довго, хотіли б ще й відчувати себе живими та здоровими. І це відчуття пов'язане із багатьма факторами, які включають у себе весь комплекс наших можливостей зберегти здоров'я, підтримувати свою кращу фізичну форму та реалізовувати себе у суспільному житті якомога повніше.

Як стверджує Ангус Дітон у своїй роботі «Велика втеча» вся історія людської цивілізації спрямована тільки одновекторно – як втеча від смерті та бідності. А це, автоматично означає, що ми шукаємо здорового і повноцінного життя, в якому мали б всі шанси пролонгувати як змога більше тривалість та покращувати якість нашого перебування у цьому світі. Здоров'я є частиною загального поняття «добробуту», яке включає в себе все, що є корисним для людини та дозволяє їй зробити своє життя гідним. Жити благополучно означає матеріальний добробут, який передбачає гідну оплату праці та наявність особистого майна, це освіта, це можливість приймати активну участь у житті громади, суспільства в умовах демократії. Але нічого не можливо оцінити та скористатися цим, якщо відсутнє фізичне та психологічне здоров'я, яке дає нам відчуття щастя.

А. Дітон робить геніальний за своєю простотою висновок – життя потрібне для того, щоб жити добре [1, с. 41]. А в проекті ідеальної країни він вбачає саме «високу очікувану тривалість життя, гарне самопочуття, відсутність бідності, демократію та верховенство закону» [1, с. 45]. Дані базові принципи гарного життя дозволяють людям займатися тим, що саме вони вважають важливим для себе, дають можливість розвиватися та реалізовувати себе.

Якщо здоров'я не гарантовано державою, це означає, що у людини немає й нічого іншого – не можливо назвати країну демократичною та прогресуючою, якщо система охорони здоров'я недієздатна. Не можливо

реалізувати себе соціально, отримати гідну та бажану освіту та, відповідно, загалом назвати себе щасливим. Тому, система охорони здоров'я є підґрунтям для збереження нації, а відтак і збереження країни як такої.

Звичайно, люди мають чималу здатність адаптуватися до найскладніших умов існування і прикладів тому – безліч. Іноді навіть ті, хто живе в неймовірно складних умовах стверджують, що їх життя не таке вже й погане, та навпаки, є багато тих, хто, маючи гідні умови, не можуть назвати себе щасливими. Але загалом, середньостатистична людина має переживати відчуття задоволеності від свого перебування у цьому світі, має бути вільною від приреченості на бідність. Дітон стверджує, що для більшості країн типовим є пропорційне зростання тривалості життя відносно до збільшення доходів, а все це в результаті приводить до зростання задоволеності від життя [1, с. 50]. Автор наводить приклад того, наскільки все взаємозалежне, вказуючи на статистику різкого падіння тривалості життя в країнах СРСР після падіння комуністичного режиму, як відповідь на хаотизацію та безлад.

Економічна стабільність, зростання добробуту та якісна система охорони здоров'я – те, про що мріють люди, раціонально та інтуїтивно відчуваючи наскільки ці складові необхідні у постійному марафоні людства, яке продовжує свою втечу від хвороб та жебракування.

Крім того, вкрай важливим є відчуття щастя, яке не завжди залежить від ВВП та ВВП країни. Більшою мірою на відчуття щастя впливає фізичне та ментальне благополуччя. Тому, навіть за умови затяжної економічної кризи держава в першу чергу має дбати про збереження системи охорони здоров'я, як запоруки сталого розвитку головного багатства країни – її народу. Людина може певний час перебувати у стані економічної нестабільності, переживати про статок та майно, але вона матиме сили і надію доти, доки знатиме, що держава гарантує захист її здоров'я. В Україні для багатьох почути про проблемний діагноз, який потребує довготривалого лікування – це страшний вирок, адже грошей на це лікування у більшості населення немає і хвороба одного з сім'ї автоматично веде до зубожіння всіх її членів та й медичні заклади не можуть гарантувати одужання, навіть за умови вкладання великих коштів у лікування. На такі випадки громадянин має бути захищеним на державному рівні для того, щоб були ресурси на лікування та сили на реабілітацію. Якщо ж держава не дає жодної гарантії, якщо збір коштів організовано лише волонтерськими організаціями (серед яких, нажаль, існують кримінальні варіанти, які наживаються на людському горі), то навіть здорова на даний момент людина знаходиться у стані постійної екзистенційної тривоги за своє майбутнє. Навряд чи громадян такої держави можна назвати щасливими втікачами від бідності та хвороб.

Отже, маємо жорстку ланцюгову реакцію де економіка, система охорони здоров'я та соціальний захист разом працюють на благо кожного громадянина країни, а відтак і на благо всієї країни, як гарант національної безпеки.

Список використаних джерел:

1. Дітон А. *Великий побег: здоровье, богатство и истоки неравенства* / пер. с англ. А. Гуськова. М.: Изд-во Института Гайдара; Фонд «Либеральная миссия», 2016. 368 с.